

Förortslyftet: Bostäder

Yrkande	Punkt i rapporten	Punktens lydelse	Förslagsställare	Yrkande	Partistyrelsens förslag	Motivering
1	-	Förslag om ny punkt om marknadshyror	Romina Pourmokhtari	En helt ny punkt: Att Liberalerna tar ställning för att prissättningen av hyror som inte är behovsbostäder ska prissättas genom marknaden, dvs att marknadshyror ska gälla.	Avslag	Frågan om hyressättningsystem i det befintliga beståndet behandlas inte i den här rapporten och faller därmed utanför partirådets befogenheter. PS har därmed inte tagit ställning till sakfrågan om fri hyressättning i behandlandet av det här yrkandet, utan föreslår att frågan behandlas i samband med kommande landsmöte.
2	2	Upprätta en integrationspakt i varje utsatt område. Ska det ske förbättringar i utsatta områden behöver det bli tydligare vem som har vilket ansvar. För varje utsatt område ska det finnas en integrationspakt mellan stat, region, kommun och lokala fastighetsägare där ansvar och åtgärder konkretiseras.	Elisabeth Mattsson, Lill Jansson och Anna Svalander	Begreppet "Integrationspakt" ändras till "integrationsavtal" i punkt 2	Avslag	Begreppet integrationspakt används redan vid integrationssamverkan som Liberalerna genomfört tidigare, ett exempel är samhandlingen mellan Stockholms stad och det lokala näringslivet i Stockholm. Vi vill vara tydliga med att vi utvecklar den arbetsformen och att vi vill bygga vidare på liknande samverkansformer i framtiden i fler delar av landet.

3	7	Stopp för stöd till olaglig hyresverksamhet. En liberal rättsstat bygger på att de lagar som är stiftade också följs. Det har förekommit fall där socialtjänster bidragit till den svarta hyresmarknaden genom att betala ut försörjningsstöd till bidragstagare med svartkontrakt. Vi kräver istället att socialtjänsten alltid ska rapportera in svarta hyreskontrakt och kräva tillbaka medel som utbetalas till olaglig verksamhet.	Mohamad Hassan och Malin Sjöberg Högrell	Att meningen: "Vi kräver istället att socialtjänsten alltid ska rapportera in svarta hyreskontrakt och kräva tillbaka medel som utbetalas till olaglig verksamhet." i punkt 7 får lydelsen: "Vi kräver därför att socialtjänstlagen ändras så att socialtjänsten ges möjlighet att kunna avslå ansökan om försörjningsstöd för hyra som grundar sig på en otillåten andrahandsuthyrning."	Anses besvarad	Det är idag många socialtjänster runt om i landet som inte kräver bevis på att den som får försörjningsstöd inte bor i en lägenhet som hyrs ut svart. Detta beror delvis på ett osäkert rättsläge där några kommuner tolkat rådande lagstiftning som att det inte är tillåtet att kräva tillsyn med hyresvärden om att lägenheten de bor i andrahand i är tillåten att hyra ut. Detta leder i värsta fall till situationer där människor bidragsfuskar genom att hyra ut sina lägenheter till varandra och skickar notan till socialtjänsten. Partistyrelsen ser fortsatt behovet av att varje socialtjänst ska rapportera in svarta hyreskontrakt till hyresvärden och att skattemedel inte ska gå till olaglig andrahandsuthyrning. Motionärerna har föreslagit att punkten ändras till att också föreslå en förändring av socialtjänstlagen som möjliggör krav om att stöd inte får gå till otillåten andrahandsuthyrning. Vi delar deras åsikt, men har bilden att det idag är tillåtet för kommunerna att

						göra den typen av kontroller, även om det finns kommuner som hävdar att det bryter mot sekretesslagstiftningen. Vi anser motionen besvarad.
4	13	Hyresvärdar ska tillåtas säga upp kontrakt med personer som är dömda för grova våldsbrott i sitt närområde. Rättigheterna för en hyresvärd att säga upp hyreskontrakt med hyresgäster som använder bostaden för att begå brott, eller begår grova våldsbrott i närområdet, är alldeles för smala och svaga. Ingen ska tvingas ha kvar en hyresgäst som använder bostaden till kriminalitet.	Monica Brohede Tellström, Hasse Backman och Helene Åkerlind	Punkt 13 utgår	Anses besvarad med partistyrelsens förslag att punkt 13 får lydelsen: <i>De specifika uppsägningsgrunderna måste vidgas. Ingen ska tvingas ha kvar en hyresgäst som använder bostaden till grov kriminalitet eller som begår grova våldsbrott inom fastigheten. Med dagens lagstiftning är det lätt att säga upp någon som använder bostaden till prostitution eller spel om pengar, men väldigt svårt att säga upp kontraktet till någon som använder den till olaga narkotika- eller vapenförsäljning. Lagstiftning måste både skydda barn från att hamna i hemlöshet och från att tvingas utsättas för grov brottslighet i sitt hem eller sitt hemområde</i>	Det är viktigt att det tydligt framgår att Liberalerna inte vill ändra den rättspraxis som skyddar barnfamiljer och andra anhöriga att drabbas av någon annans missbruk, utan tvärtom står upp för de som idag drabbas värst av andras kriminella gärningar och missbruk. Idag innebär hyreslagstiftningen att någon kan sägas upp för att den för oväsen, men att någon som begår allvarliga brott i fastigheten inte kan sägas upp. Det förekommer ofta att den som bor med utsatthet från våld i hemmet inte kan ta över kontraktet, utan tvingas flytta. Lagstiftningen behöver ändras för att skydda barn och se till att den som begår allvarliga brott i sin bostad också kan bli av med sitt hyreskontrakt. Därför föreslår vi en ny lydelse av punkt 13 för att tydligare uttrycka vår ståndpunkt.
5	16	Feministisk stadsplanering i utsatta områden. Alla människors behov ska väga lika tungt – oavsett genus, etnicitet	1. Nicklas Wikström och Sara Gunnarsson	1. I punkt 16 ersätts "Feministiskt perspektiv"		Vi delar motionärernas syn om att stadsplaneringen ska vara inkluderande för olika typer av perspektiv från olika människor.

		eller härkomst. Stadsplaneringen måste skapa fungerande, effektiva och trygga stadsmiljöer för alla människor. De fysiska miljöerna ska planeras på ett sätt som förebygger brott och förtryck. Stadsutvecklingen ska kontinuerligt och systematiskt underlätta integration och ökad kontakt mellan olika stadsdelar och människor.	2. Anders Cargeman	med "inkluderande perspektiv"	Yrkande 1 och 2 anses besvarade med partistyrelsens förslag att punkt 16 får lydelsen: <i>En inkluderande feministisk stadsplanering i utsatta områden. Alla människors behov ska väga lika tungt – oavsett genus, etnicitet eller härkomst. Stadsplaneringen måste skapa fungerande, effektiva och trygga stadsmiljöer för alla människor. De fysiska miljöerna ska planeras på ett sätt som förebygger brott och förtryck. Stadsutvecklingen ska kontinuerligt och systematiskt underlätta integration och ökad kontakt mellan olika stadsdelar och människor.</i>	Offentliga ytor är till för alla och ska inte planeras enbart med ett kollektivs intressen i beaktande. Feministisk stadsplanering är ett inarbetat begrepp som utgår från att ett inkluderande perspektiv i stadsplaneringen. Något som vi vill se mer av. Samtidigt vill vi vara tydliga med att all stadsplanering ska vara inkluderande för alla människor.
6	17	Ge kommunerna större befogenheter att stoppa de som missköter sina fastigheter från att köpa fler fastigheter. Fastigheter som förfaller eller står tomma och inte underhålls enligt rådande regler kan påverka både närområdet och de som bor i fastigheten negativt. Fastighetsägare till övergivna och grovt misskött fastigheter bör	Romina Pourmokhtari	Punkt 17 utgår	Anses besvarat med partistyrelsens förslag att punkt 17 får lydelsen: <i>Ge kommunerna större befogenheter att stoppa de som systematiskt missköter fastigheter, på ett sätt som riskerar andras liv och hälsa, från att köpa fler fastigheter. Fastigheter som förfaller eller står tomma och inte underhålls</i>	Begränsningar av nyttjandet av en ägodel är aldrig lätta avväganden för en liberal. Oavsett om det handlar om exempelvis immaterialrättsliga frågor, eller om var gränsen går till att inkräkta på andra människors rättigheter, hamnar behöver det göras avvägningar. För att förtydliga punkten utifrån motionärens

		kunna hindras från att köpa fler fastigheter innan de lever upp till rådande krav i befintliga fastigheter.			<i>enligt rådande regler kan riskera både säkerheten i ett område och hälsan för en hyresgäst. Fastighetsägare till grovt misskötta fastigheter bör kunna hindras från att köpa fler fastigheter innan de lever upp till grundläggande krav för befintliga fastigheter.</i>	förslag så föreslår partistyrelsen en ny lydelse för punkt 17.
7	23	Samma hänsyn ska tas till trångboddhet som exempelvis tas till ensamhet vid erbjudande om plats på boende till årsrika. Alla måste ha möjlighet att ha ett hem som de kan må bra av. Trångboddhet kan leda till risk för både hälsa och liv för äldre. Vid förmedling av bostadsbedömd bostad måste hänsyn tas till befintliga levnadsförhållanden.	Monica Brohede Tellström, Nicklas Wikström och Sara Gunnarsson	Punkt 23 utgår	Anses besvarad med partistyrelsens förslag att punkt 23 får lydelsen: <i>Vid förmedling av bostadsbedömd bostad för äldre måste större hänsyn tas till individens livssituation och levnadsförhållanden. Alla måste ha möjlighet att bo i ett hem som de kan må bra av. Trångboddhet kan leda till risk för både hälsa och liv för äldre. Samma hänsyn behöver tas till trångboddhet som exempelvis tas till ensamhet vid erbjudande om plats på boende till årsrika. Bedömningarna ska alltid grundas i individens behov och situation.</i>	Vi delar motionärernas synpunkter om att det alltid måste vara den äldres individuella behov och livssituation som prövas vid bedömning av bostadsbedömd äldreboende. Tyvärr är det många kommuner som idag frångår Socialtjänstlagen och som gör generella, istället för individuella, bedömningar, vilket bland annat kan resultera i att den som bor mycket trångbott nekats. För att förtydliga det ytterligare föreslår vi en ny lydelse för punkt 23. Partistyrelsen föreslår att punkt 23 får lydelsen:
8	29–40	<i>Samtliga punkter i kapitel 3</i>	Monica Brohede Tellström	Punkt 29–40 utgår	Avslag	För att se till att fler människor har en egen bostad och att de boendesociala klyftorna minskar måste vi våga hitta lösningar för de

						som idag är svagast på bostadsmarknaden. Behovsbostäder är ett välavvägt förslag som varken innebär tvång för kommuner eller statliga utgifter, men som ger verktyg för kommuner att bättre ta sitt boendeförsörjningsansvar utefter sina lokala förutsättningar. Förslaget är bärande för vårt förslag om en bred och ansvarstagande socialliberal boendereform. I frågan om att bostadsförsörjningslagen behöver ändras för att utöka förturssystemet så delar vi motionärernas syn. Kommunerna måste ha större friheter att utforma tillräckliga system för att rädda dem som idag faller mellan stolarna, exempelvis för att de saknar traditionell social problematik. Därför är förslagen i punkt 39 och i punkt 40 särskilt viktiga.
9	29–39	<i>Merparten av punkterna i kapitel 3</i>	1. Jesper Brandberg	1. punkterna 29-39 i bostadsprogrammet återremitteras så att PS kan förtydliga på vilket sätt "behovsbostäder" ska skilja	Yrkande 1 och 2 anses besvarade	Båda motionärerna lyfter frågan till hur behovsbostäder förhåller sig till de sociala kontrakt som finns idag. Även om programmet är relativt omfattande och går in i många

			2. Anders Cargerman	sig från de "sociala bostäder" som man idag kan få tillgång till genom biståndsbeslut via socialtjänsten. 2. sprida kunskapen om att möjligheter att skapa bostäder för behövande finns inom nuvarande sociallagstiftning med en liberal prägel		olika aspekter så finns det bevisligen många frågor där vi kunnat utveckla programmet ytterligare. Hur vi förhåller oss till de sociala kontrakten är en av de frågorna. Sociala kontrakt har blivit en form av sociala bostäder i många kommuner, även om det ursprungligen inte var tänkt att användas på det sätt som kontrakten används idag. På många sätt är sociala kontrakt en otillräcklig lösning och omfattningen av sociala kontrakt och har kritiserats av bland annat Boverket. Problemen är många med systemet som finns idag. Dels riskerar kommunerna att ge hyrestagaren besittningsrätt om kontraktet pågår för länge, dels finns det ingen möjlighet att få investeringsstöd från Europeiska investeringsbanken. Ett ytterligare problem är att kontrakten blivit en väldigt dyr form av social housing jämfört med exempel i andra jämförbara länder. För att ta ett konkret exempel där de sociala kontrakten idag är

					otillräckliga kan vi lyfta barnfamiljer med låg inkomst och som saknar annan social problematik. I några extrema fall har barnfamiljer nekats sociala kontrakt av kommunen på grund av de snäva ramar som finns för de sociala kontrakten, och blivit hemlösa. Det är bakgrunden till att vi föreslår en social boendeform. Genom att utforma den från grunden behöver den inte förhålla sig till de lagar som rör hyresrätten, utan kan skräddarsys för att användas särskilt till socialt utsatta. Med det sagt så vet vi att många kommuner har lyckade projekt med sociala kontrakt som vi inte vill sätta upp hinder för. Därför går inte vi fram med några förslag om att stoppa sociala kontrakt, tvärtom tror vi att behovsbostäder kan vara en bredare boendeform som kan komplettera sociala kontrakt på många ställen i landet. I samband med att partirådet beslutar om punkterna i programmet kommer partistyrelsen arbeta vidare med en

						språklig genomgång av programmet där vi ser till att hela programmet stämmer överens med det som partirådet beslutat. Vi välkomnar förslaget på delar av programmet som skulle kunna utvecklas i texten och tar det med oss.
10	30 och 32	Inblandade bostäder av hög kvalitet, inga slumbostäder eller slumkvarter. I länder där det finns särskilda social housing-hus skapas ofta situationer liknande dem som finns i utsatta områden i Sverige. För att förhindra den utvecklingen ska alla behovsbostäder finnas i vanliga fastigheter, blandade i samma trappuppgångar som andra bostäder. Och Inga behovsbostäder i utsatta områden. Behovsbostäder ska inte bidra till att den ofrivilliga segregationen i Sverige ökar. Genom att placera alla behovsbostäder utanför utsatta områden skapar vi förutsättningar att på riktigt motverka boendesegregationen	Romina Pourmokhtari	Att "utsatta områden" byts ut mot "särskilt utsatta områden" i texten till punkt 32 och punkt 30.	Anses besvarad	Vi förstår motionärernas tanke, och håller med om att det finns vissa utsatta områden där behovsbostäder skulle kunna vara lämpliga. Vi föreslår därför i programmet att vi vill omformulera definitionen av utsatta områden till en enhetlig och gemensam lista, med tydliga kriterier som går att följa upp över tid. Det innebär att distinktionen mellan utsatta områden och särskilt utsatta områden kan förändras eller försvinna. Eftersom att det är viktigt att bibehålla en enhetlig linje i frågan om utsatta, och särskilt utsatta, områden anser vi motionen besvarad.

		och få en bättre fungerande mångfald i alla stadsdelar.				
11	34	Behovsbostäder ska ha ett kontrakt på en förutbestämd tid på som huvudregel fem år. Inlåsnings effekter som skulle uppstå om behovsbostäder var låsta till en viss livssituation och inkomst skulle riskera att leda till att människor blir kvar i utsatta förhållanden. Därför ska hyresgästen enbart ha rätt att bo kvar under en begränsad och förutbestämd tid på som huvudregel fem år.	Nicklas Wikström och Sara Gunnarsson	Punkt 34 förtydligas och att förslaget utvecklas i texten.	Anses besvarad	I samband med att partirådet beslutar om punkterna i programmet kommer partistyrelsen arbeta vidare med en språklig genomgång av programmet där vi ser till att hela programmet stämmer överens med det som partirådet beslutat. Vi välkomnar förslaget på delar av programmet som skulle kunna utvecklas i texten.
12	34	Behovsbostäder ska ha ett kontrakt på en förutbestämd tid på som huvudregel fem år. Inlåsnings effekter som skulle uppstå om behovsbostäder var låsta till en viss livssituation och inkomst skulle riskera att leda till att människor blir kvar i utsatta förhållanden. Därför ska hyresgästen enbart ha rätt att bo kvar under en begränsad och förutbestämd tid på som huvudregel fem år.	Hasse Backman och Helene Åkerlind	stryka följande meningar i punkt 34: "Varje kontrakt har istället en bestämd tidshorisont där hyresgästen har rätt att bo kvar. Som huvudregel bör kontrakten gälla i minst fem år, med möjlighet för parterna att komma överens om längre perioder." texterna kring Behovsbostäder ska utvecklas ytterligare och ställas mer i relation till de system som används i kommunerna idag.	Avslag till yrkande 1. Yrkande 2 anses besvarat	Motionärerna vill dels ha ett förtydligande kring hur vissa aspekter av behovsbostäder är tänkta att utformas och föreslår dels att ta bort huvudregeln om att kontrakten ska vara i fem år. Partistyrelsen har utvecklat relationen mellan de sociala kontrakt som finns idag och behovsbostäder i tidigare svar på yrkanden, men kommer att fördjupa förklaringen av några övriga punkter som motionären undrar om. Motionärerna argumenterar klokt för att en behovsbostad borde

					kunna omvandlas till en hyresrätt om parterna vill att kontraktet ska övergå till ett permanent hyreskontrakt. Huvudskälet till att partistyrelsen föreslår ett system där det inte är möjligt är dels för att det skulle bryta mot rådande EU-lagstiftning, vilket skulle hindra svenska aktörer från att få stöd från den Europeiska investeringsbanken. Men vi är också tydliga med att vi inte föreslår några begränsningar i tid lagstiftningsvägen, utan lämnar det till de privata aktörer och kommuner som väljer att ha behovsbostäder att bestämma själva efter deras lokala förutsättningar och behov vad som är en lämplig tid på ett sådant kontrakt. I samband med att partirådet beslutar om punkterna i programmet kommer partistyrelsen arbeta vidare med en språklig genomgång av programmet där vi ser till att hela programmet stämmer överens med det som partirådet beslutat. Vi välkomnar förslaget på delar av

						programmet som skulle kunna utvecklas i texten.
13	40	Alternativ till rak kö för hyresrätter och utökade sociala förturer. Bostadsköer gynnar hushåll med högt socialt kapital och missgynnar invandrare, unga och människor som flyttar inom Sverige. Lagen behöver ändras för att tillåta andra förmedlingssystem när kommunala hyresrätter förmedlas.	Nicklas Wikström och Sara Gunnarsson	Punkt 40 utgår	Avslag	Partistyrelsen delar motionärernas bild av att sociala kontrakt och sociala förturer fortsatt har en viktig roll i arbetet med att förbättra den boendesociala situationen. Tyvärr är lagstiftningen kring sociala kontrakt och sociala förturer kraftigt begränsande. Många som inte är exempelvis migranter eller missbrukare har svårt att få ett socialt kontrakt, även om de riskerar hemlöshet. Samtidigt får merparten av de som söker social förtur på grund av våld i hemmet avslag. Lagstiftningen behöver förändras för att kommunerna ska få rätt verktyg för att hjälpa människor med boendesociala problem.
14	49	Rätt att bo kvar vid ombildning och möjlighet att flytta. För att fler ska ges möjlighet att bo kvar med samma hyresvärd ska den enskilda hyresgästen som inte önskar delta i en ombildning såsom idag garanteras rätten att bo kvar i samma lägenhet med den nya bostadsrättsföreningen som hyresvärd, samtidigt som kommunala bostadsbolag på	Monica Brohede Tellström	3. Punkt 49 utgår.	Anses besvarad med partistyrelsens förslag till beslut att punkt 49 får följande lydelse: <i>Rätt att bo kvar vid ombildning och möjlighet att byta. För att fler ska ges möjlighet att bo kvar med samma hyresvärd ska den enskilda hyresgästen som inte önskar delta i en ombildning såsom idag garanteras rätten att bo kvar i samma lägenhet med</i>	Ingen ska tvingas flytta för att en förening ombildas. Men faktum kvarstår att det ofta är många som bor kvar i en hyresrätt i en ombildad förening som hade föredragit att få byta sin lägenhet mot en likvärdig eller bättre bostad i ett hus som inte ombildats. Samtidigt finns det många som vill byta till ett hus där det bor andra som vill ombilda, men som inte har

		initiativ av hyresgästen oftare ska erbjuda denne möjligheten att flytta till en annan likvärdig eller bättre lägenhet inom det egna beståndet. Genom frivilliga byten skulle också de hyresgäster som vill ombilda kunna koncentrera sig i en fastighet vilket kan underlätta ombildning.			<i>den nya bostadsrättsföreningen som hyresvärd, samtidigt som kommunala bostadsbolag på initiativ av hyresgästen oftare ska erbjuda denne möjligheten att byta till en annan likvärdig eller bättre lägenhet inom det egna beståndet.</i>	en möjlighet att göra det. Genom att inrätta frivilliga bytessystem med syfte att samla de som vill ombilda i egna fastigheter ger vi fler valmöjligheter för de som bor i våra kommunala bostadsbolag. För att förtydliga punkten med hänsyn till motionärens förslag föreslår partistyrelsen att punkt 49 får en ny tydligare lydelse.
15	50	Kommunala bostadsbolag ska erbjuda stöd till nybildade bostadsrättsföreningar. Förvaltningen av en bostadsrättsförening är komplicerad och rapporter från omvandlingar i utsatta områden visar på ett behov av bättre stöd. Kommunala bostadsbolag behöver i större utsträckning erbjuda den nybildade bostadsrättsföreningen att bibehålla delar av förvaltningen och stötta styrelsen under en övergångsperiod, mot en marknadsmässig ersättning.	Monica Brohede Tellström, Nicklas Wikström och Sara Gunnarsson	Punkt 50 utgår	Bifall	Då det redan idag är möjligt för kommunala bostadsbolag att på den fria marknaden erbjuda konsulttjänster till ombildade bostadsrättsföreningar bifaller partistyrelsen motionärernas förslag om att stryka punkt 50.
16	50	Kommunala bostadsbolag ska erbjuda stöd till nybildade bostadsrättsföreningar. Förvaltningen av en bostadsrättsförening är	Anders Cargerman	Kommunala bolag ska inte engagera sig som rådgivare eller liknande då det kan medföra diskussioner om partiskhet och skadeståndsskyldighet	Anses besvarad med partistyrelsens förslag att stryka punkt 50.	

		komplicerad och rapporter från omvandlingar i utsatta områden visar på ett behov av bättre stöd. Kommunala bostadsbolag behöver i större utsträckning erbjuda den nybildade bostadsrättsföreningen att bibehålla delar av förvaltningen och stötta styrelsen under en övergångsperiod, mot en marknadsmässig ersättning.				
17	52	Kommunala bostadsbolag ska bygga ägda boendeformer i utsatta områden. För att skapa fler ägda bostäder i utsatta områden på ett välplanerat sätt så kommer tomtmark som idag ägs av kommunala bostadsbolag att behöva användas. Där det är lämpligt för bör även de kommunala bolagen vara byggaktörer för påbyggnader och förtätningar som bidrar till fler ägda bostäder, bättre servicelokaler och tryggare miljöer i utsatta områden.	Jesper Brandberg	Punkt 52 utgår	Avslag	Det är ofta väldigt svårt för privata aktörer att bygga i, och i närheten till, utsatta områden även om de vill. Dels är ofta de utsatta områdena separerade från närområdena, dels är det ofta de kommunala bostadsbolagen som äger stora delar av marken. Det innebär att det är svårt för privata aktörer att kompletteringsbygga i utsatta områden, medan de kommunala bolagen lätt kan göra det utan samma risk att överklagas av närliggande sakägare. Genom att öppna upp för kommunala bolag att bygga ägda boendeformer skapas ytterligare möjligheter att prova innovativa sätt att förtäta i utsatta områden. Exempelvis kan robusta

						flerfamiljshus användas för att kompletteringsbygga genom att bygga radhus på taken. Något som andra aktörer har svårt att göra på mark som ägs av de kommunala bolagen.
18	54	Avskaffa det skärpta amorteringskravet. Det skärpta amorteringskravet höjer trösklarna in på bostadsmarknaden och gör att banker låter färre låna till att köpa bostad. Därför behöver det skärpta amorteringskravet avskaffas så att fler ska tillåtas bo i den boendeform som långsiktigt är billigast.	Nicklas Wikström och Sara Gunnarsson	Punkten omarbetas för att föreslå att samtliga amorteringskrav avskaffas	Avslag	Amorteringskraven består av tre olika delar som infördes vid två olika tillfällen. Det första amorteringskravet infördes 2016 och tog hänsyn till belåningsgrad. De som lånade för över 70 procent var tvunga att amortera minst 2 procent, de som lånade för under 70 procent skulle amortera för minst 1 procent och de som hade lån på mindre än 50 procent av bostadens värde behövde inte amortera. 2018 skärptes amorteringskravet så att den som lånade högt relativt till sin inkomst var tvungen att amortera upp till 3 procent av lånet per år. Det största problemet med de höga amorteringskraven är att dessa måste beräknas när bankerna gör sin Kvar Att Leva På Kalkyl (KALP), vilket innebär att många med relativt stark betalningsförmåga ändå nekas lån.

						Liberalerna har sedan det skärpta amorteringskravet infördes varit kritiska. Vi förstår Finansinspektionens bild av att det vore problematiskt om det inte fanns någon amorteringsnorm alls av bostadslån, men ser också de negativa effekter som det skärpta amorteringskravet ger på bostadsmarknaden. Genom att avskaffa det skärpta amorteringskravet ökar vi valfriheten och valmöjligheten för många på bostadsmarknaden, samtidigt som viss norm om amortering kvarstår.
19	57	Statliga startlån för bostadsköpare. Vissa personer med god betalningsförmåga och tillräckligt med kapital till en insats beviljas ändå inte lån från banken för att köpa en första bostad. Ett begränsat statligt startlån skulle kunna komplettera ett banklån vid en första bostad, så att fler ges möjlighet att köpa en bostad. Ett sådant startlån behöver vara förknippat med tillräcklig kreditprövning, med förebild bland annat från det norska	Jesper Brandberg	Punkt 57 utgår	Avslag	Vi delar motionärens syn på att den fria marknaden är bättre på att göra kreditbedömningar än staten. Det är dock problematiskt att Sverige sticker ut bland våra grannländer när det kommer till att saknar stöd för den som köper sin första bostad. När det kommer till utbildning ser vi samhällets behov av kompetens och ger krediter utan någon som helst säkerhet, men för den som hittat ett drömjobb i en annan ort som den vill flytta till finns det inget stöd alls att få.

		systemet, för att garantera att systemet är långsiktigt hållbart, inte riskerar att sätta enskilda människor i en skuldfälla eller skada det finansiella systemet.				Det här behöver ändras. Därför föreslår vi en försiktigt utformad, självfinansierad, modell med statliga stödlån som är baserade på de system som fungerar i våra grannländer och som förutsätter att individen redan har ett sparat ihop eget kapital.